

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból
az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében a
2007-2013 közötti időszakban igényelhető támogatásokról

Tájékoztató

ÁLLATTARTÓ TELEPEK KORSZERŰSÍTÉSE

Útmutató a közbeszerzési eljárások lebonyolításához

2007. április

A közpénzek – így a támogatások – ésszerű (hatékony és gazdaságos) felhasználása érdekében az állam egyik fontos feladata, hogy megteremtse az átláthatóságot és a széleskörű nyilvános ellenőrzés feltételeit. Ennek egyik eszköze a beszerzések közbeszerzések révén történő lebonyolítása. Ez kissé leegyszerűsítve azt jelenti, hogy egy speciális eljárás, a közbeszerzési eljárás jogszabályban meghatározott szabályait követve választhatjuk ki azt, hogy kivel kötünk szerződést, azaz kitől szerzünk be árut, rendelünk meg szolgáltatást, illetve kivel végeztetünk el építési az beruházást. Az alábbiakban – a részletek ismertetése nélkül – röviden bemutatjuk a közbeszerzések rendszerét, annak alapelemeit. A fő szabályokat a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (**Kbt.**) és annak végrehajtási rendeletei határozzák meg.

1. KI, MIT ÉS MIKOR KÖTELES KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁS KERETÉBEN Kbt. BESZEREZNI?

1.1. Ki? – Ajánlatkérők

Természetes módon az elsődleges alanyai a közbeszerzéseknek a közpénzekből finanszírozott állami szervezetek. Ugyanakkor mivel egyes beszerzésekben az állami támogatás mértéke már meghatározó, ezért bizonyos esetekben az egyébként magán pénzekből gazdálkodó szervezetek is közbeszerzési eljárás keretében szerezhetik csak be egyes igényeiket. 22. § (1)

Az alapvető szabály szerint, ha egy beszerzés az EMVA Új Magyarország Vidékfejlesztési Programján belül több, mint 50%-os támogatásban részesül, azaz a támogatás kedvezményezettje a beszerzés során előreláthatóan kisebb saját erőt biztosít, az köteles a szerződéses partnerét közbeszerzés útján kiválasztani. 22. § (2) b), 241. § b)

Tekintettel arra, hogy az ellenőrzés megteremtése annál fontosabb, minél nagyobb összegű állami pénz kerül felhasználásra, ha a beszerzés értéke bizonyos értékhatárnál alacsonyabb, a szabályok enyhülnek. Így például kis értékű árubeszerzések és szolgáltatás megrendelések mentesülnek a közbeszerzési kötelezettség alól és csak az építési beruházást végző partnert kell ennek segítségével kiválasztani. 293. § b)

Teljesen mentesülnek a közbeszerzési kötelezettség alól az egyéni vállalkozók és egyéni cégek. 22. § (2), 240. § b), 293. § b)

Természetesen a Kbt. lehetőséget ad arra is, hogy ha valaki – bár ez részére nem lenne kötelező – önként kívánja lefolytatni a közbeszerzési eljárást, akkor ezt megtegye. Amennyiben így dönt, ugyanúgy köteles a Kbt. minden rendelkezését betartani. 2. § (4)

1.2. Mit? – Beszerzés tárgyai

A közbeszerzések három fő tárgyat különböztetnek meg. Az építési beruházást, árubeszerzést és szolgáltatás megrendelést. Fontos jellemzője ezen beszerzéseknek, hogy csak akkor kell közbeszerzés keretében beszerezni őket, ha az ellenszolgáltatás fejében történik. Azaz például ajándékozás, szívességi munka 24. §, 25. §, 27. §

nem tartozik ide. Ugyanakkor mivel támogatás igénybevétele esetén mindenképpen történik fizetés a szerződéses partnernek, ha a támogatás mértéke meghaladja a teljes ár felét, sort kell keríteni a közbeszerzésre. A közbeszerzési kötelezettséget nem érinti, hogy a beruházás megvalósítása során a támogatási jogszabály által meghatározott mértékben lehetőség van saját munka elszámolására is.

Az EMVA támogatás segítségével beszerzendő gépek sajátossága, hogy a miniszteri rendelet által meghatározott gépkatalógusból lehet csak választani. Erre a kötelezettségre a közbeszerzések lebonyolítása során is figyelemmel kell lenni.

1.3. Mikor? – A közbeszerzés időzítése

A közbeszerzési eljárás eredményeként az ajánlatkérő köteles a nyertes ajánlattevővel szerződést kötni. (Részben) támogatásból megvalósítandó beszerzés esetén ugyanakkor lehetőség van arra, hogy a minél jobb időkihasználás érdekében a közbeszerzést még azelőtt megindítsa az ajánlatkérő, mielőtt a támogatási kérelmet beadná, vagy azt elbírálnák. Ezt nevezik előzetes vagy feltételes közbeszerzésnek. Ebben az esetben az ajánlati felhívásban elég utalni arra, hogy amennyiben a kívánt támogatást nem kapja meg a gazdálkodó, a közbeszerzési eljárást megszünteti, vagy ha azt már befejezte, nem köti meg a szerződést a nyertessel.

48. §, 82.
§, 99. §
(3)

A közbeszerzési eljárások időigénye eljárás-típusonként eltérő, ezért érdemes körültekintően előre megtervezni és ütemezni a lefolytatandó eljárásokat.

Az előzetes közbeszerzésnek akkor van különösen nagy jelentősége, ha a támogatás kifizetésének egyik feltételeként a beruházás teljes megvalósítására meghatározott végső határidő – figyelemmel a közbeszerzési eljárások valamivel nagyobb időigényére – nagyon közeli.

2. MILYEN ÉRTÉKŰ BESZERZÉSEK ESETÉN ÁLL FENN A KÖZBESZERZÉSI KÖTELEZETTSÉG?

A közbeszerzési szabályozás attól teszi függővé az egyes közbeszerzési eljárások (eljárás-típusok) részletes szabályait, hogy mekkora az adott beszerzés értéke. Ez részben meghatározza azt, hogy a beszerzést milyen széles körű nyilvánosság bevonásával kell lebonyolítani, másrészt azt is, hogy mennyire szigorúak az egyes részletszabályok. Ez alapján a nagyon nagy értékű beszerzéseket az Európai Unió szintjén kell meghirdetni és a közösségi értékhatárt elérő és meghaladó eljárási szabályok figyelembevételével kell lebonyolítani. Ennél valamivel alacsonyabb értékű beszerzések esetén már elég a közzétételt csak Magyarországon megvalósítani és a szabályok kicsivel enyhébbek (nemzeti értékhatárt elérő vagy azt meghaladó beszerzések). A kis értékű beszerzések esetén már csak néhány főbb eljárási szabály került meghatározásra és egyes esetekben még közzététel sem történik (egyszerű eljárások). Amennyiben a beszerzés értéke ezt a minimum értékhatárt sem éri el, nem kötelező közbeszerzési eljárást alkalmazni.

A közbeszerzési értékhatárokat évente teszik közzé a költségvetési törvényben.

Az alábbi táblázatok bemutatják, hogy 2007-ben milyen értékek esetén hogyan

alakul a támogatásból megvalósított beszerzések esetén a közbeszerzési kötelezettség.

Közösségi eljárásrendben:

Beszerzés tárgya és összege	Támogatás esetén
Építési beruházás ≥ nettó 1.326.163.884.- Ft	A kérelmező / ajánlatkérő 50%-ot meghaladó támogatásban részesül az EMVA társfinanszírozásában
Árubeszerzés ≥ nettó 53.016.404.- Ft	
Szolgáltatás-megrendelés ≥ nettó 53.016.404.- Ft	

Nemzeti eljárásrendben:

Építési beruházás nettó 90 millió – 1.326.163.884.- Ft	A kérelmező / ajánlatkérő 50 %-ot meghaladó támogatásban részesül az EMVA társfinanszírozásában
Árubeszerzés nettó 30 millió – 53.016.404.- Ft	
Szolgáltatás-megrendelés nettó 25 millió – 53.016.404.-Ft	

Egyszerű eljárásrendben:

Építési beruházás nettó 15 – 90 millió	A kérelmező / ajánlatkérő 50 %-ot meghaladó támogatásban részesül az EMVA társfinanszírozásában
Árubeszerzés nettó 8 – 30 millió	nem kötelező
Szolgáltatás-megrendelés nettó 8 – 25 millió	nem kötelező

3. MI HATÁROZZA MEG A BESZERZÉS ÉRTÉKÉT?

3.1. Mi a becslt érték és hogyan határozzuk meg?

Egy közbeszerzési eljárás megindítása előtt az irányadó értékhatárok alapján el kell döntenünk, hogy közösségi, nemzeti, vagy egyszerű eljárásrend szerint fogunk-e eljárást indítani. Ezt a beszerzés becslt értéke határozza meg. A becslt érték a közbeszerzés megkezdésekor az annak tárgyáért általában kért, illetőleg kínált – általános forgalmi adó nélkül számított – legmagasabb összegű teljes ellenszolgáltatás. 35. § (1) és 35. § (2)-39/A. §

Megállapítása során bármilyen piaci ismeretet fel lehet használni (helyzet-, piacfelmérés), ugyanakkor figyelemmel kell lenni arra, hogy a későbbi esetleges potenciális ajánlattevők nem tudhatnak meg több részletet a megvalósítani kívánt beszerzésről, mint amennyit az ajánlatkérő az eljárás során az összes ajánlattevő rendelkezésre bocsát, ellenkező esetben ők kizárják magukat az eljárásból. 10. § 10.§ (6) a)-b)

A becslt érték meghatározása során segítségül lehet hívni a gépkatalógusban vagy más gyűjteményben meghatározott referencia árat, azonban az a két összeg nem feltétlenül kell, hogy azonos legyen. A becslt érték csak azt határozza meg, hogy melyik eljárásrend (közösségi, nemzeti vagy egyszerű) szerint kell a közbeszerzési eljárást lebonyolítani, míg a referencia ár a közbeszerzéstől függetlenül a támogatás összegének meghatározásakor mérvadó.

3.2. Mi az az egybeszámítás?

A részletszabályokra irányadó közbeszerzési eljárásrend (közösségi, nemzeti vagy egyszerű) meghatározása szempontjából nagy jelentősége van az ún. egybeszámítási kötelezettségnek.

Az egybeszámítási kötelezettség célja, hogy az ajánlatkérők a beszerzéseik részekre bontásával és ezáltal a beszerzési érték csökkentésével ne tudják kikerülni a Kbt. rendelkezéseit. Ez alapján valamennyi, egy ajánlatkérő által megvalósítandó beszerzés értékét egybe kell számítani, amelyek lebonyolítására 40. §

- egy költségvetési évben, vagy tizenkét hónap alatt kerül sor,
- beszerzésére egy ajánlattevővel lehetne szerződést kötni, továbbá
- rendeltetése azonos vagy hasonló, illetőleg felhasználásuk egymással közvetlenül összefügg.

Ez gyakorlatilag a következőt jelenti. Ha az ország öt különböző pontján rendelkezem állattartó telepekkal és valamennyin 50%-ot meghaladó mértékű támogatásból valósítok meg darabonként 500 millió forint értékben építési beruházást egy éven belül, akkor, ha van olyan építési vállalkozó, aki ezt teljesíteni képes, e beruházások értékét össze kell adnom. Így összesen egy éven belül 2,5 milliárd forint értékben valósítok meg építési beruházást. A megfelelő közbeszerzési eljárást ezért, mivel a beszerzéseim meghaladják a nettó 1.326.163.884,- forintot, a közösségi eljárásrend alapján kell lefolytatnom.

Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy valamennyi építési beruházást ténylegesen egyben kell beszerezni. Lehetőségem van arra, hogy erre teljesen külön - , de közösségi eljárásrend szerint lebonyolított - eljárások keretében kerítsek sort, vagy egy eljáráson belül ugyan, de minden rész tekintetében külön kérjek ajánlatot. Mindkét megoldás eredménye lehet az, hogy nem azonos vállalkozók fogják kivitelezni az építési beruházást az egyes telepeken.

40. § (3)

4. MILYEN ELJÁRÁSOK LÉTEZNEK ÉS MEDDIG TARTANAK?

4.1. Eljárásfajták

Három fő közbeszerzési eljárásfajta létezik. A nyílt, a meghívásos és a tárgyalásos eljárás. **Nyílt és meghívásos eljárást** bármikor, bárki lebonyolíthat. Tárgyalásos eljárást viszont az egyszerű eljárásrend kivételével csak a Kbt.-ben szigorúan meghatározott esetekben több feltétel együttes fennállta esetén lehet alkalmazni. A korlátozás oka, hogy tárgyalások esetén nem lehet a nyilvánosság részére olyan könnyen ellenőrzési lehetőséget biztosítani. A **tárgyalásos eljárásnak** két formája létezik attól függően, hogy **hirdetmény közzétételével vagy a nélkül** indítja el az ajánlatkérő.

41. §

Meghívásos vagy hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárás esetén lehetőség van arra, hogy **gyorsított eljárásban** folytassa le az ajánlatkérő a közbeszerzést. Ennek feltétele ugyanakkor, hogy a két eljárásra általánosságban előírt határidők ne legyenek betarthatóak és az eljárás alkalmazásának indokát meg kell adni az eljárást megindító hirdetményben. Ezen feltételek teljesítését a közbeszerzési eljárások felügyelete során kiemelten ellenőrzi.

4.2. Az egyes eljárások főbb szakaszai

▪ Előkészítés

Minden eljárás esetén szükség van egy előkészítő szakaszra. Ennek hossza az ajánlatkérő előzetes felkészültségétől függ. Ekkor kerül sor az eljárás szabályainak (ún. közbeszerzési szabályzat) összefoglalására, amiben meg kell határozni az eljárás részletes menetét, az ellenőrzési rendjét, a bírálatba bevonni kívánt személyeket, a felelőségi köröket, a dokumentálás rendjét. Az előkészítő szakaszban készül el az ajánlati (részvételi) felhívás, amely tartalmazza többek között a beszerzés tárgyának a megjelölését, az ajánlattevőkkel kapcsolatos kizáró okokat és alkalmassági követelményeket és az ajánlatok értékelési szempontrendszerét. Ekkor készül el, továbbá az ajánlatok elkészítéséhez segítséget nyújtó dokumentáció is, amely tartalmazza valamennyi műszaki és pénzügyi követelményt, valamint az eljárás végén megkötésre kerülő szerződés főbb feltételeit, vagy magát a tervezetet is.

6. §

49.§

54.§

57.§

60-69.§§

Az ajánlatkérő a közbeszerzési műszaki leírást nem határozhatja meg oly módon, hogy egyes ajánlattevőket, illetőleg árukat az eljárásból kizár, ezért ha a közbeszerzés tárgyának egyértelmű és közérthető meghatározása szükségessé tesz meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú dologra való hivatkozást, a leírásnak tartalmaznia kell, hogy a megnevezés csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés mellett a „vagy azzal

58.§

egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni.

Mivel az ajánlatkérő az eljárás megindítását követően – tárgyalásos eljárás kivételével – kötve van az általa meghatározott feltételekhez (azokat csak újabb határidő megadásával módosíthatja) nagyon fontos szerepe van a jól átgondolt előkészítő szakasznak.

A közbeszerzési eljárás az ajánlati vagy részvételi felhívás közzétételével, illetve egyes eljárástípusok esetén ajánlattételi felhívás ajánlattevők részére történő közvetlen megküldésével indul meg. Az irányadó általános támogatási jogszabály értelmében ennek a hirdetményi formában megjelenő felhívásnak tartalmaznia kell a pályázati jogcímre való utalást, továbbá a gazdálkodó MVH regisztrációs számát is.

▪ **Kiválasztás egyszakaszos eljárásban**

Egyszakaszos eljárásban (pl. nyílt vagy hirdetmény közzététele nélkül indított tárgyalásos eljárás) az ajánlati felhívás közzétételét követően az ajánlattevők összeállítják ajánlataikat, amelyben többek között igazolniuk kell, hogy alkalmasak a szerződés teljesítésére és meg kell tenniük konkrét ajánlatukat a kért beszerzés (beruházás) tekintetében. Az ajánlatok beadására az előírt határidőig van lehetőség.

▪ **Kiválasztás kétszakaszos eljárásban**

A kétszakaszos eljárás (pl. meghívásos vagy hirdetmény közzétételével indított tárgyalásos eljárás) során a kiválasztás folyamata abban tér el az egyszakaszostól, hogy elválik egymástól az ajánlattevők alkalmasságának vizsgálata és az ajánlat értékelése. A közbeszerzési eljárás itt a részvételi felhívás közzétételével indul meg (részvételi szakasz). A részvételi felhívás határozza meg, hogy mely jelentkező alkalmas a szerződés teljesítésére, kitől lehet ajánlatot kérni. 100. § (2)

A részvételi szakaszban tilos ajánlatot kérni és tenni. 100. § (2)

A részvételi jelentkezők alapján az ajánlatkérő meghatározza, hogy kik azok, akik képesek a szerződés teljesítésére és őket felkéri ajánlatuk megtételére (ajánlattételi szakasz). Az ajánlattételi felhívás alapján az ajánlattevők elkészítik a konkrét beszerzésre (beruházásra) vonatkozó ajánlataikat.

Tárgyalásos eljárás esetén lehetőség van az ajánlati feltételek pontosítására és az ajánlat megváltoztatására a végső ajánlattételi határidőig. A tárgyalások ebben az esetben arra irányulnak, hogy az ajánlatkérő a legkedvezőbb érvényes ajánlatot tevővel, illetőleg a legkedvezőbb feltételekkel köthessen szerződést. 128. § (1)

A (végső) ajánlatok beadásával beáll az ajánlattevők ajánlati kötöttsége. 127. § (2)

▪ **Ajánlatok értékelése**

A beadott ajánlatokat az eljárás előkészítő szakaszában meghatározott és a felhívásban rögzített bírálati szempontok alapján kell értékelni. A bírálati 57. §

szempont lehet a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás, vagy az összességében legelőnyösebb ajánlat. Míg az első esetben csak az egyösszegű árak kerülnek összehasonlításra, azaz az olcsóbb nyer, a második esetben lehetőség van az áron kívül más szempontokat (pl. teljesítési határidőt) is értékelni.

Az ajánlatok értékelésének célja, hogy az ajánlatkérő megállapítsa, hogy az érvényes ajánlatot benyújtók közül ki tette a bírálati szempontrendszer alapján a legkedvezőbb ajánlatot.

Az értékelési szakasz az eljárás eredményének kihirdetésével zárul le.

93-95. §

▪ Szerződéskötés

Az eredmény kihirdetését követően – amennyiben eredményes volt az eljárás – az ajánlatkérő köteles megkötni a szerződést az eljárás nyertesével. A szerződéskötésre azonban – az egyszerű eljárás kivételével – leghamarabb csak az eredményhirdetés napját követő nyolcadik napon kerülhet sor (ún. szerződéskötési moratórium). A moratórium oka, hogy amennyiben bárki úgy gondolja, hogy megtámadja a Közbizottság előtt az eljárást, legyen erre elegendő ideje, és ha valóban jogsértés történt, ezt orvosolni lehessen. A Közbizottság ugyanis csak addig avatkozhat bele az ajánlatkérő döntéseibe, amíg az ajánlatkérő a szerződést meg nem köti. Megkötött szerződést már nem változtathat meg, de jogsértés esetén ilyenkor bírságot szab ki.

99. §

4.3. Az egyes eljárások időigénye

Általánosságban elmondható, hogy egy eljárás lebonyolítása az eljárásrendtől és a választott eljárásfajtától függően három héttől akár négy hónapig is eltarthat. Nyílt eljárás választása esetén egy nemzeti értékhatárba tartozó beszerzés lebonyolítási ideje az ajánlati felhívás feladása után hozzávetőleg 70 nap. Az egyes főbb eljárásfajták esetén várható legrövidebb határidőket jelen összefoglaló 1. számú melléklete tartalmazza.

vonal-
ábra

5. EGY-KÉT ADMINISZTRATÍV KÉRDÉS

5.1. Közbizottsági szabályzat

Amint arról korábban szó volt, az ajánlatkérők kötelesek az eljárás megkezdését megelőzően meghatározni az eljárási szabályokat, felelősségi rendet stb. Amennyiben valaki nem bonyolít rendszeresen közbizottsági eljárásokat, akkor a gyakorlatban természetesen nem rendelkezik általános jellegű közbizottsági szabályzattal, ugyanakkor a szabályokat ebben az esetben is – az adott eljárásra vonatkozóan – előre meg kell előre határozni és írásba kell foglalnia.

6. §

5.2. Az iratok megőrzése

Valamennyi az előkészítéssel és a lebonyolítással kapcsolatos iratot öt évig meg kell őrizni. Ha a közbizottsági eljárással kapcsolatban jogorvoslati eljárás indul, az ajánlatkérő köteles az iratokat annak jogerős befejezéséig, de ez esetben is legalább öt évig megőrizni.

7. § (2)

5.3. A szerződés nyilvánossága

A közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés – a kifejezetten üzleti titokként közölt adatok kivételével – nyilvános, annak tartalma közérdekű adatnak minősül. Nem lehet korlátozni vagy megtiltani üzleti titokra hivatkozással olyan adat nyilvánosságra hozatalát, amely a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adatra vonatkozó, külön törvényben meghatározott adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettség alá esik, illetve nyilvános az ajánlattevő neve, címe, valamint minden olyan információ, amely a bírálati szempont alapján értékelésre került.

99. § (4),
73. § (2)

5.4. Közbeszerzési tanácsadó

Közösségi értékhatárt elérő vagy meghaladó közbeszerzések esetén az ajánlatkérő köteles hivatalos közbeszerzési tanácsadót alkalmazni az eljárásban. Amennyiben a beszerzést az Európai Unióból származó forrásból is támogatják, akkor a hivatalos közbeszerzési tanácsadó csak az ajánlatkérőtől független személy lehet. A tanácsadók névjegyzékét a Közbeszerzések Tanácsa vezeti. A névjegyzék az interneten a következő címen elérhető: <http://www.kozbeszerzes.hu>

9. §

5.5. Éves statisztikai összegzés

Az ajánlatkérő köteles az év végén beszerzéseiről meghatározott minta szerint éves statisztikai összegzést készíteni és azt legkésőbb a tárgyévet követő év május 31. napjáig meg kell küldenie a Közbeszerzések Tanácsa részére. A mintát a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények, a bírálati összegezések és az éves statisztikai összegezések mintáiról szóló 2/2006. (I. 13.) IM rendelet 21. számú melléklete tartalmazza.

16. § (1)

5.6. Ellenőrzés

Az átláthatóság és nyilvánosság követelménye magával hozza a közbeszerzési eljárások fokozottabb ellenőrzését. Az ellenőrzés elsődlegesen a megfelelő dokumentumok (ajánlati felhívás, eljárás eredményéről készített összegzés, szerződés módosításának, teljesítésének közzététele) révén történik meg. Így nem csak az érintettek és az ellenőrzésre jogosult szervezetek, hanem egyéb potenciális ajánlattevők (a szerződéses partner versenytársai) is nyomon követhetik a közbeszerzési eljárások fontosabb eseményeit.

A közbeszerzéseket teljes körűen egyes jogszabályban meghatározott szervek jogosultak (és kötelesek) rendszeresen ellenőrizni. Támogatásoknál a szokásos ellenőrző szervezeteken kívül külön jelentősége van a támogatást nyújtó szervezet által végzett ellenőrzéseknek, amelyek esetenként lehetnek előzetes vagy utólagos ellenőrzések.

308. §
(1)

5.7. Jogorvoslat

Hetedik
rész

Az ellenőrzések eredményeként, ha bárki – az eljárásban érintett személy – jogszabálysértést észlel, a Kbt.-ben meghatározott határidőn belül jogorvoslati eljárást indíthat az ajánlatkérő ellen.

Az irányadó általános támogatási jogszabály alapján maga a gazdálkodó is köteles az ellene indult jogorvoslati eljárás tényét az MVH részére bejelenteni.

A közbeszerzési jogszabályok megsértése miatt elsődleges hatáskörrel a Közbeszerzések Tanácsa mellett működő Közbeszerzési Döntőbizottság jár el, határozatának felülvizsgálatát bíróság előtt lehet kezdeményezni.

6. ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS

Az építési beruházások tárgyuk és összetettségük miatt speciális szabályozás alá esnek. A Kbt-t mint általános szabályrendszert meghaladóan a kifejezetten az építési beruházásokra vonatkozó többletelőírásokat a 162/2004.(V.21.) Korm. rendelet rögzíti.

Ki kell továbbá emelnünk, hogy új vagy meglévő építményen végzett kivitelezési munka megrendelése esetében, amennyiben az építési munka hatósági engedélyköteles, csak a már meglévő jogerős és végrehajtható építési (létesítési) engedély birtokában indíthatja meg az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást.

Az elkészített tervek és engedélyek hiányában két alternatíva áll a gazdálkodó rendelkezésére:

- Megbízta a tervezőt a tervek, illetve az engedélyek beszerzésére. (Ezt a megbízási díj nagyságára tekintettel, adott esetben közbeszerzés nélkül is megteheti.) Ezt követően a terveket, illetve az engedélyt bevárva indítja csak meg az építési vállalkozó kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárást.

Itt fel kell hívnunk a figyelmet, hogy a jogerős és végrehajtható építési engedély(eke)t az első kifizetési kérelemig azonban be kell adni az MVH részére! Ennek hiányában egy komplex beruházás építési engedélyt nem feltételező részére (pl.: gépbeszerzés) külön fizetési kérelem nem nyújtható be.

- Tervezésre és kivitelezési feladatokra hirdeti meg a gazdálkodó a közbeszerzési eljárást, melyhez nem kellenek a jogerős és végrehajtható építési engedélyk.

Ez a lehetőség csak bizonyos korlátok között áll a gazdálkodó rendelkezésére (Amennyiben nem tervpályázat-köteles a tervező kiválasztása a tervezési díj, vagy az építmény fajtája miatt!) és a gazdálkodótól jelentős többletszakértelmet igényel.

A fenti kötöttségek mellett azonban az ajánlatkérő szabad döntése, tenderstratégiai megfontolása, hogy az eljárás építéssel együttes tervezésre irányul, vagy először az ajánlatkérő elkészíti, illetve elkészítteti a terveket, majd azt követően az általa elkészített vagy elkészíttetett tervek alapján írja ki a kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési eljárást. Ha a tervezésre vonatkozó közbeszerzés a kivitelezésre vonatkozó eljárástól külön kerül kiírásra, akkor a projekt megvalósítási-átfutási ideje természetesen meghosszabbodik, ugyanakkor a kivitelezésre vonatkozó és az ajánlatkérő által készített tervek részletesebbek és minden tekintetben az ajánlatkérő, mint megrendelő érdekeit és követelményeit tudják meghatározni.

Ha a tervezésre és a kivitelezésre egy eljárás kerül lebonyolításra, azaz ún. fővállalkozói szerződést kíván az ajánlatkérő megkötni, akkor nagyon fontos a követelmények minél részletesebb meghatározása, hiszen a tervezési munka

kontrolljára kevesebb a lehetőség.

6.1 Dokumentáció kötelező tartalmi elemei az építési közbeszerzések esetében

A kivitelezésre irányuló építési beruházás esetében az általános szabályok mellett az elkészítendő dokumentáció további kötelező elemeit is meghatározzák a Korm. rendelet I. és II. számú mellékletei. E dokumentáció elkészítése jelentős szakértelmet, illetve időigényes előkészítő munkálatokat követel meg a gazdálkodótól.

Ennek értelmében:

- A dokumentációnak tartalmaznia kell a jogerős, végrehajtható és érvényes építési vagy létesítési hatósági engedélyokirat és a hozzá tartozó tervek alapján készített, az építmény helyszínét, környezetét, a kész, megépítendő állapotát - az ajánlatadáshoz szükséges és elégséges módon - rögzítő írásos dokumentumok és tervrajzok összességét.
- A dokumentációban meg kell határozni, az építmény jellegének megfelelő szakterületi sajátosságoknak, tartalmi követelményeknek megfelelő részletezettséggel:
 - a) az építményrészek, a szerkezeti elemek, a beépített berendezések stb. térbeli elhelyezkedését, méretét, mennyiségét,
 - b) a kész állapotra vonatkozó műszaki és minőségi követelményeket,
 - c) az építmény megvalósítását, a kivitelezés módját befolyásoló körülményeket, szolgáltatásokat,
 - d) az ajánlattételt lényegesen befolyásoló, építési beruházásnak nem minősülő, de azzal együtt elkészítendő munkákat.
- A dokumentációt legalább a Kormány rendeletben meghatározott általános tartalommal, az építmény jellegének megfelelő szakterületi sajátosságok részletes tartalmi követelményeinek megfelelően, az egyes munkarészeket a szükséges szakági bontásban és részletességgel kell elkészíteni.
- A dokumentáció lehet kiviteli terv is, építéstechnológiai, gyártmány-, részlet- stb. tervek nélkül.

A részletes feltételek tekintetében javasoljuk a fent hivatkozott rendelkezések részletes áttanulmányozását, mivel a közbeszerzési eljárások több privatberuházás során nem feltétlenül elkészítendő műszaki dokumentumot (pl.: beárazatlan költségvetés) is megkívánnak.

6.2 Részajánlattétel az építési közbeszerzésekben

A Kbt. 50. § (3) bekezdése értelmében az ajánlatkérő rendelkezhet arról, hogy a közbeszerzés egy részére is lehet ajánlatot tenni, azaz megengedett a részajánlattétel, egy részre, több részre vagy valamennyi részre.

Ugyanakkor a 162/2004. (V.21.) Korm. rendelet szűkíti az ajánlatkérő

lehetőségeit, mert az építési beruházást nem bonthatja meg és nem engedhet részajánlat-tételt a szakági, üzemeltetési, engedélyezési vagy garanciális szempontból szorosan összetartozó részekre.

Garanciális megfontolásokon túl ennek gyakorlati indokai is vannak. Egy ház szerkezetének megépítésére és a tetőfedésre egy közbeszerzést írnak ki, de ha részajánlattétel megengedésével a szerkezetre és a tetőre, és a szerkezetépítéssel kapcsolatos részfeladat, részajánlat valamilyen ok miatt eredménytelen lesz, így nem épül fel a ház, hiába eredményes a tetőfedő munkák elvégzésére meghirdetett részfeladat, nem létező házra, nem lehet tetőt építeni.

A részajánlat tételére vonatkozó lehetőséget önállóan megvalósítható egységekre vonatkozóan célszerű egyébként is alkalmazni, amelyek megépítése egymástól időben, szerkezetben és egységben nem függ.

6.3 A támogatási szabályokból fakadó többletkövetelmények

A közbeszerzési hirdetmények tartalmára nézve az alábbiak figyelembe vételét javasoljuk:

- A szerződés szerinti mennyiség, illetve a teljesítés határidejét mindenképpen a támogatási pályázat által meghatározottak szerint tanácsos megadni. A támogatott projekt saját forrásból történő kibővítése esetén, mindenképpen javasolt részajánlattételi lehetőséget biztosítani, illetve elkülönült árajánlatot kérni a megvalósítás biztonsága, illetve az ellenőrizhetőség és elszámolhatóság érdekében;
- A támogatott beszerzések tekintetében, a kötött költségvetés miatt a bírálati szemponton belül az ajánlatkérők sok esetben a beszerzési árak kisebb szerepet (súlyszám) szánnak. Ha a rendelkezésre álló keretösszeget az ajánlattételi dokumentációban rögzíti ajánlatkérő, javasoljuk, az egyértelmű értékelést lehetővé tevő egyéb bírálati szempontot (pl.: vállalt előteljesítés, stb.) meghatározni.
- A szerződés finanszírozására vonatkozó adatokat a felhívás erre fenntartott részén egyértelműen úgy kell jelölni, de az „előzetes közbeszerzés” alkalmazására való utalást az egyéb rendelkezések között kell megtenni.

7. IRÁNYADÓ JOGSZABÁLYOK

A közbeszerzésre irányadó jogszabályok megtalálhatóak a Közbeszerzések tanácsának hivatalos honlapján (www.kozbeszerzes.hu), melyek közül az alábbi főbb szabályokra hívjuk fel figyelmüket:

- 2003. évi CXXIX. törvény - A közbeszerzésekről
- 34/2004. (III. 12.) Korm. rendelet - A közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények megküldésének és közzétételének részletes szabályairól, a hirdetmények ellenőrzésének rendjéről és díjáról, valamint a Közbeszerzési Értesítőben történő közzététel

rendjéről és díjáról

- 137/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet - Tervpályázati eljárások részletes szabályairól
- 162/2004. (V. 21.) Korm. rendelet - Az építési beruházások közbeszerzésekkel kapcsolatos részletes szabályairól
- 167/2004. (V. 25.) Korm. rendelet - A közbeszerzési eljárásokban elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények szabályairól és az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerről
- 2/2006. (I. 13.) IM rendelet - A közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények, a bírálati összegezesek és az éves statisztikai összegezesek mintáiról

Irányadó Európai Uniós előírások:

- 2195/2002/EK rendelet a CPV-ről
- 2151/2003/EK rendelet a CPV módosításáról
- 1564/2005/EK rendelet – a közösségi hirdetménymintákról
2083/2005/EK rendelet – az irányelveket módosító jogszabály az értékhatárok tekintetében

Irányadó támogatási jogszabályok közbeszerzési relevanciákkal:

- 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet - az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól (különös tekintettel a 33.§-ra)

8. Gyakran Ismétlődő Kérdések

- Önként is alkalmazhatja-e a gazdálkodó közbeszerzés szabályait?

Igen, de ilyen esetben a vonatkozó összes közbeszerzési előírást be kell tartani, nem válogathat a gazdálkodó az irányadó szabályok közül.

- Hogyan kell megállapítani, mit jelent a közbeszerzési „becsült érték” fogalom? 35-39.§§

A közbeszerzés becsült értéke a beszerzés teljes nettó, azaz ÁFA nélküli ára. Ezt már a beszerzés elején fel kell mérni. E felmérés célja, az értékhatárokhöz igazodó megfelelő eljárási szabályok kiválasztása.

- Egybeszámítandóak-e a külön kérelemben megjelölt beruházások azonos, illetve hasonló beszerzései. 40. §

Ha egy cég több kérelmet nyújt be, illetve több állattartó telepen kíván támogatott beruházást megvalósítani, az egybeszámítási szabályokra tekintettel kell eljárnia. Az egybeszámítási szabályok alapján lefolytatott közbeszerzések az esetek többségében nem jelentenek

jelentős többletráfordítást (szakértelem, idő, költség) a gazdálkodók számára.

- Milyen kihatással van a támogatási intenzitásra a támogatott beruházás melletti önerős, azaz támogatás igénybevétele nélkül megvalósuló fejlesztés(ek)nek? A teljes beruházásra vonatkozó támogatás 50% alá csökkenése esetén megszűnik-e a közbeszerzési kötelezettség?

Amennyiben a gazdálkodó a támogatott fejlesztés mellett, további önerős fejlesztéseket hajt végre ezek nem számíthatóak egybe a támogatott beruházással. Továbbá kiemелendő, hogy még fizikailag elválaszthatatlan önerős beruházás esetén sem lehet hivatkozni a támogatási intenzitás csökkenésére, ezen az alapon nincs mód a közbeszerzés mellőzésére.

Így egy trágyakezelési célú beruházással egy időben végrehajtott egyéb önerős fejlesztés (pl.: az irányadó támogatási rendelet mellékleteiben fel nem sorolt fejlesztések) esetén nem csökken a támogatott beruházás intenzitása és nem kerülhető el a különben fennálló közbeszerzési kötelezettség.

- Hogyan számítandó a támogatási intenzitás több támogatott műveletet megvalósító beruházásra?

Amennyiben egy gazdálkodó az egybeszámítási kötelezettség alá eső több beruházást hajt végre (azaz több támogatott projekttel rendelkezik) ez a támogatási intenzitás számítására nincs kihatással, az nem számítható egységesen.

Így egy trágyakezeléshez kapcsolódó beruházásra (támogatási intenzitás pl.: 75%), illetve férőhely-bővítésre (támogatási intenzitás pl.: 40%) is pályázó gazdálkodó a két beruházását közbeszerzési szempontból nem kezelheti egységesen, így nem mentesülhet közbeszerzési kötelezettség alól. Ennek indoka, hogy a férőhely-bővítésre benyújtott / benyújtásra kerülő beruházása tekintetében a gazdálkodó a fenti példa esetében nem köteles a Kbt. szerinti eljárásrendet követni, a trágyakezeléshez kapcsolódó beruházás esetén azonban közbeszerzést köteles lefolytatni.

- Ki nem tartozik a Kbt. hatálya alá többségi támogatás esetében 22.§ (2) sem?

A közbeszerzési törvény kivételi szabályai alapján az egyéni vállalkozó és az egyéni cég ilyen támogatási mérték mellett sem köteles beszerzései során a közbeszerzési szabályok szerint eljárni.

A családi gazdálkodó (a termőföldről szóló 1994. évi LV. tv) egyéni vállalkozó vagy őstermelő is lehet. Az ő esetükben a gazdálkodás jogi formája döntő a közbeszerzési kötelezettség megítélése során.

- Gépbeszerzés esetén hogyan határozható meg a beszerzés tárgya, hogyan érvényesíthetőek a támogató minőségi elvárásai (vö. gépkatalógus)?

A közbeszerzési eljárás alapelveivel (verseny tisztasága, esélyegyenlőség) és a Kbt. egyes rendelkezéseivel – főszabály szerint - ellentétes egy konkrét típusra vonatkozó beszerzés meghirdetése.

Ezért az ajánlatkérő a közbeszerzési műszaki leírást nem határozhatja meg oly módon, hogy egyes ajánlattevőket, illetőleg árukat az eljárásból kizár.

Ha a közbeszerzés tárgyának egyértelmű és közérthető meghatározása azonban szükségessé tesz meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú dologra való hivatkozást (pl.: a támogatási kérelemben megjelölt géptípus), a leírásnak tartalmaznia kell, hogy a megnevezés csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni.

A támogató a gazdálkodók által beszerezhető és az állam felé elszámolható - az irányadó Európai Unió és hazai műszaki és minőségi elvárásoknak eleget tevő – gépek listáját közzétette (www.mvh.gov.hu/wps/portal/gepkatalogus) (vö. gépkatalógus).

A gazdálkodó beszerzése így akkor sikeres, ha a közzétett katalógusban már szereplő, vagy a katalógusba felvétel elvárásainak megfelelő gép(ek)e)t vásárol meg. Emellett a beszerzett gép(ek) a pályázatban megjelölt típusú(ak), vagy azzal azonos gép(al)csoportha sorolhatóak. Így ha a beszerzés tárgyának meghatározása során konkrét géptípust határoz meg az ajánlatkérő - a fent említett - „vagy azzal egyenértékű” megjegyzéssel, az alábbiakat javasoljuk. Az „egyenértékűséget” definiálja ajánlatkérő egyrészt utalva az azonos gép(al)csoportha tartozásra, továbbá az elvárt műszaki paraméterekre.

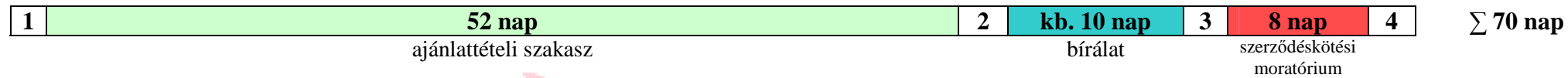
* * *

A fentiek értelmében a közbeszerzési eljárás tárgyának meghatározása során a gazdálkodó nem szűkítheti beszerzését a gépkatalógusban szereplő árukra, de jogos elvárása, hogy a közbeszerzési eljárás nyertesével kötött szerződés hatályba lépését a nyertes gép gépkatalógusban történő regisztrációjához köti. Ezért javasoljuk, hogy ajánlatkérők az ajánlati felhívásban a szerződés hatályba lépésének feltételeként az áru gépkatalógusban történő szereplését, illetve ennek hiányában nyertesség esetén a gépkatalógusba történő regisztráció (Dokumentummal igazolva!) elvárását kössék ki. Ez biztosítja, hogy csak a támogatási szabályoknak teljes mértékben megfelelő áru kerüljön megrendelésre és beszerzésre!

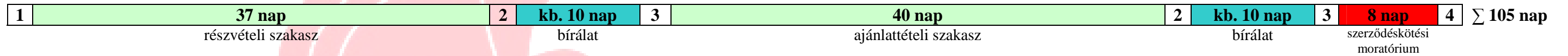
Ezen áruk tekintetében e regisztrációra a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 29.§ (9) bekezdése biztosít lehetőséget.

VÁRHATÓ LEBONYOLÍTÁSI IDŐ EGYES ELJÁRÁSOK ESETÉN¹

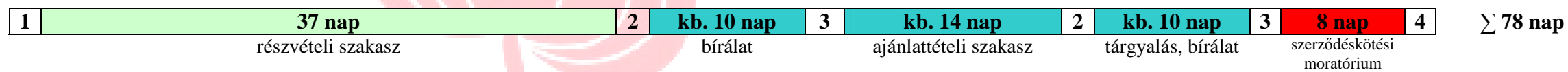
NYÍLT ELJÁRÁS

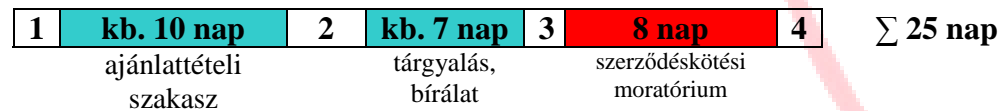
MEGHÍVÁSOS ELJÁRÁS

HIRDETMÉNY KÖZZÉTÉTELÉVEL INDULÓ TÁRGYALÁSOS ELJÁRÁS

HIRDETMÉNY KÖZZÉTÉTELE NÉLKÜL INDULÓ TÁRGYALÁSOS ELJÁRÁS

1 Ajánlat(tétel)i / részvételi felhívás feladása, megküldése

2 Részvételi jelentkezési / ajánlattételi határidő

3 Eredményhirdetés

4 Szerződéskötés

Törvény által meghatározott, de bizonyos jogszabályban előírt feltételek megléte esetén rövidíthető időtartamok

Tapasztalat alapján meghatározott, általában szükséges időtartam, mely az eljárás összetettsége és az ajánlattevők száma alapján lehet rövidebb vagy hosszabb is

Törvény által előírt kötelező minimum időtartam

¹ A fenti időtartamok nem tartalmazzák az előkészítéshez szükséges időt.